PATVIRTINTA
UAB „...“ direktoriaus
2023 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr.
23/11/01 GS

BENDROJI GAISRINĖS SAUGOS INSTRUKCIJA

Nr. GS-1

TEKSTO SUDEDAMOSIOS DALYS:

I. BENDROSIOS NUOSTATOS
II. REIKALAVIMAI PATALPOMS IR IŠĖJIMAMS
III. ELEKTROS ĮRENGINIAI
IV. ŠILDYMAS IR VĖDINIMAS
V. MEDŽIAGŲ SANDĖLIAVIMAS
VI. GAISRO GESINIMO PRIEMONĖS IR ĮRENGINIAI
VII. DARBUOTOJŲ VEIKSMAI KILUS GAISRUI
VIII. PATALPŲ UŽDARYMO TVARKA BAIGUS DARBĄ

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šį Bendroji gaisrinės saugos instrukcija (toliau – Instrukcija) nustato bendruosius gaisrinės saugos reikalavimus ... (toliau – Įmonė) eksploatuojamiems objektams: administracinės paskirties patalpos ir gamybinės paskirties patalpoms esančios ....

2. Instrukcija parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Bendrosiomis gaisrinės saugos taisyklėmis, patvirtintomis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2005 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. 64 „Dėl Bendrųjų priešgaisrinės saugos taisyklių patvirtinimo ir kai kurių Priešgaisrinės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ (su visais papildymais ir pakeitimais).

3. Be šios instrukcijos, būtina vykdyti kitų eksploatuojamiems objektams taikomų, gaisrinę saugą reglamentuojančių, teisės aktų reikalavimus.

4. Visi Įmonės patalpose dirbantys asmenys privalo laikytis gaisrinės saugos reikalavimų, savo veiksmais nesudaryti sąlygų, galinčių sukelti gaisrą, o kilus gaisrui, iškviesti ugniagesius Bendruoju pagalbos telefonu

bei imtis priemonių gelbėti žmones, apsaugoti materialines vertybes ir gesinti gaisrą esamomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis.

5. Darbuotojai, pažeidę šios Instrukcijos reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

6. Už Įmonės patalpų gaisrinę saugą atsakingi Įmonės direktoriaus įsakymu paskirti asmenys, privalo:

6.1. Įmonės patalpose užtikrinti gaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų vykdymą bei nustatyti priešgaisrinį režimą jose;

6.2. organizuoti darbuotojų instruktavimą ir mokymą gaisrinės saugos klausimais;

6.3. pasirūpinti, kad patalpos būtų aprūpintos reikiamomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis ir garantuoti, kad būtų savalaikiai patikrintas jų tinkamumas;

6.4. kontroliuoti evakuacijos kelių, patalpų tvarkingumą gaisrinės saugos atžvilgiu.

7. Kiekvienas Įmonės patalpose dirbantis darbuotojas privalo:

7.1. žinoti ir vykdyti gaisrinės saugos instrukcijos reikalavimus;

7.2. laikytis nustatyto priešgaisrinio rėžimo darbo vietoje, vykdyti padalinio vadovo arba grupės vadovo ir asmenų, atsakingų už gaisrinę saugą, nurodymus;

7.3. darbo metu naudotis tvarkingomis darbo priemonėmis;

7.4. baigęs darbą, sutvarkyti, išvalyti darbo vietą ir išjungti elektros įrenginius;

7.5. mokėti naudotis darbo vietose esančiomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis;

7.6. vengti veiksmų ir nesudaryti sąlygų, galinčių sukelti gaisrą. Pastebėjus galimas gaisrų kilimo priežastis, būtina nedelsiant organizuoti jų pašalinimą.

II. REIKALAVIMAI PATALPOMS IR IŠĖJIMAMS

8. Evakuacijos keliai ir išėjimai turi būti laisvi, parengti žmonėms evakuoti bet kuriuo paros metu.

9. Evakuacinės durys turi atsidaryti išėjimo kryptimi. Draudžiama jas užkrauti ar laikyti užrakintas iš lauko pusės. Vidinis užraktas turi leisti lengvai duris atidaryti.

10. Avarinių išėjimų durys turi būti atrakinamos iš vidaus raktu, laikomu Įmonės saugos poste.

11. Evakuacijos kelių grindų danga turi būti pritvirtinta.

12. Koridoriuose, laiptinėse ir ant durų evakuaciniuose išėjimuose turi būti evakuacijos kryptį nurodantys ženklai , kurių bent vienas turi būti gerai matomas iš bet

kurio evakuacijos kelio taško.

13. Į Įmonės patalpas asmenims neleidžiama atsinešti ir laikyti labai degias ir ypač degias medžiagas bei sprogias medžiagas.

14. Plauti ir valyti grindis, sienas, įrenginius leidžiama tik tam tikslui skirtomis valymo ir plovimo priemonėmis.

15. Gaisrinės įrangos ženklai, nurodantys gesintuvų laikymo vietą ir gaisrinius čiaupus , turi būti išdėstyti taip, kad iš bet kurios patalpos vietos (taško) gerai būtų matomas bent vienas kiekvienos rūšies ženklas.

16. Rūkyti galima tik tam tikslui skirtose ženklais pažymėtose

ir tinkamai įrengtose vietose, kuriose yra nedegios peleninės ar urnos nuorūkoms gesinti.

17. Po laiptais, techninėse nišose draudžiama laikyti degias medžiagas ir preparatus.

18. Įmonės teritorijoje yra ženklu „Susirinkimo vieta“ pažymėtos žmonių susirinkimo vietos, į kurias privaloma susirinkti evakuojantis iš pastatų, kilus gaisro pavojui.

III. ELEKTROS ĮRENGINIAI

19. Visų įrenginių korpusai turi būti įžeminti, neatsižvelgiant į tai, ar naudojamos kitos apsaugos nuo statinio elektros krūvio priemonės.

20. Draudžiama dirbti esant netvarkingai automatinei įrangai, įrenginiams.

21. Elektros tinklai ir įrenginiai turi būti eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus. Jie turi būti tinkami eksploatuoti, saugūs sprogimo ir gaisro atžvilgiu.

22. Visi elektros įrenginiai turi būti apsaugoti nuo trumpojo laidų jungimo ir kitų avarinių režimų, galinčių sukelti gaisrą.

23. Pastebėjus elektros tinklų ir įrenginių gedimus, sukeliančius kibirkščiavimą, kabelių, laidų ir variklių kaitimą, būtina juos nedelsiant išjungti ir apie tai pranešti padalinio vadovui arba grupės vadovui, arba Įmonės direktoriaus paskirtam atsakingam asmeniui.

24. Priėjimo vietos prie elektros skydinių ir skirstomųjų spintų turi būti tvarkingos ir neužkrautos. Jose ir 1 m atstumu nuo jų draudžiama laikyti bet kokias medžiagas.

25. Atstumas nuo elektros šviestuvų iki sandėliuojamų degių medžiagų turi būti ne mažesnis kaip 0,5 m.

26. Elektros šviestuvuose turi būti naudojamos ne didesnės galios elektros lempos, negu nurodyta šviestuvų techninėse charakteristikose.

27. Vėdinimo įrenginiai turi būti eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus.

28. Eksploatuojant elektros įrenginius, ***draudžiama***:

28.1. naudoti netvarkingus elektros kištukinius lizdus, kištukus, atsišakojimo dėžutes, jungiklius bei kitus elektros aparatus;

28.2. į elektros kištukinius lizdus jungti elektros prietaisus, kurie viršija leistiną galią;

28.3. elektros lempas, šildytuvus uždengti degiomis medžiagomis;

28.4. vietoje elektros laidų ir kabelių naudoti radijo arba telefono ryšio laidus;

28.5. naudoti virdulius, šildymo ar kitus prietaisus tam tikslui nepritaikytose vietose ir

palikti juos įjungtus be priežiūros;

28.6. naudoti laidus ir kabelius su pažeista arba eksploatavimo metu dielektrinių savybių netekusia izoliacine medžiaga;

28.7. palikti be priežiūros įjungtą organizacinę techniką (išskyrus tuos atvejus, kai išjungimas nerekomenduojamas įrenginio eksploatacijos instrukcijoje);

28.8. šildyti patalpas nestandartiniais (savos gamybos) elektros prietaisais.

29. Neeksploatuojami įrenginiai turi būti atjungti nuo elektros tinklo.

30. Nenaudojama atviroji elektros instaliacija turi būti išmontuota.

31. Atvirosios elektros instaliacijos laidai ir kabeliai tose vietose, kuriose galima juos mechaniškai pažeisti, turi būti papildomai apsaugoti (šarvais, plieniniais vamzdžiais, kampuočiu, lovine sija ir pan.). Neapsaugotų izoliuotų laidų ir jų susikirtimo su statybinėmis konstrukcijomis, kurioms nekeliami degumo reikalavimai, vietas būtina papildomai apsaugoti nuo užsidegimo.

IV. ŠILDYMAS IR VĖDINIMAS

32. Visi šildymo įrenginiai turi būti eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus, o prieš šildymo sezono pradžią – patikrinti paskirtų atsakingų asmenų.

33. A_{sg}, B_{sg}, C_g kategorijų pagal sprogimo ir gaisro pavojų patalpas šildyti atviro tipo šildymo prietaisais draudžiama.

34. Vėdinimo įrenginiai turi būti įrengti ir eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose ir kituose teisės aktuose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus.

35. Atsižvelgiant į gamintojo reikalavimus, bet ne rečiau kaip kartą per metus, paskirti atsakingi asmenys privalo tikrinti vėdinimo sistemų (ventiliatorių, ortakių, ugnį sulaikančių prietaisų, drėkinimo kamerų, ir pan.) techninę būklę ir, atsižvelgiant į gamintojo rekomendacijas ir (ar) reikalavimus) ir įmonės vadovo patvirtintą grafiką, valyti jose susikaupusias nuosėdas. Tikrinimo ir valymo rezultatai turi būti įforminami raštu.

36. Eksploatuojant vėdinimo ir oro kondicionavimo sistemas, draudžiama išmontuoti ugnį sulaikančius įrenginius arba atskirus jų elementus.

37. Atsiradus gedimams, dėl kurių tiesiogiai ar netiesiogiai gali kilti gaisras, būtina nedelsiant išjungti ventiliatorių ir pašalinti gedimus.

V. MEDŽIAGŲ SANDĖLIAVIMAS

38. Medžiagos turi būti laikomos grupėmis pagal joms gesinti naudojamas medžiagas (vanduo, putos, dujos ir t. t.), taip pat pagal jų fizikines bei chemines savybes ir sprogumą bei gaisringumą.

39. Ant išorinės sandėlio durų (vartų) pusės – turi būti ženklai, apibūdinantys laikomų medžiagų ir prekių sprogumą ir gaisringumą.

40. Sandėliuose draudžiama užkrauti langus, duris ir vartus.

41. Draudžiama sandėliuose rūkyti ir naudoti atvirą ugnį.

42. Degių ir nedegių medžiagų, kurios laikomos degiose pakuotėse, sandėliuose draudžiama naudoti elektros šildytuvus su atvirais kaitinimo elementais, virykles ir kitus buitinius elektros prietaisus.

43. Sandėliuose, kurių plotas didesnis kaip 50 m^2, praeigos tarp stelažų ir rietuvių turi būti ne siauresnės kaip 0,8 m, o sandėliuose, kurių plotas didesnis kaip 200 m^2 – ne siauresnės kaip 1,2 m.

VI. GAISRO GESINIMO PRIEMONĖS IR ĮRENGINIAI

GAISRINĖS SAUGOS PRIEMONĖ	ŽENKLINIMAS	PATIKRINIMAI

	Gaisro signalizacijos mygtukas		**Ne rečiau kaip kartą per metus**, vadovaujantis gamintojo pateikta technine informacija.
	Gaisrinis jutiklis		**Ne rečiau kaip kartą per metus**, vadovaujantis gamintojo pateikta technine informacija.
	Gesintuvas		Pasibaigus gesintuvo garantiniam laikui turi būti atliekama jo techninė priežiūra.
	Gaisrinio čiaupo spintelė, kurioje yra ventilis, gaisrinė žarna, švirkštas ir sujungimo antgaliai	 Gaisrinis čiaupas: Gaisrinis žarnos ritinys: 	Vidaus gaisrinį vandentiekį **<u>būtina kartą per metus patikrinti</u>**: perplauti – nuleisti vandenį iš kiekvieno gaisrinio čiaupo, įsitikinti, ar jie nesurūdiję, sugedusius gaisrinius čiaupus suremontuoti ar pakeisti naujais, gaisrines žarnas perkantuoti, hidrauliškai išbandyti, patikrinti elektrifikuotų sklendžių ir gaisrinių siurblių veikimą.

44. Statinių savininkai, valdytojai ar naudotojai privalo organizuoti ir (ar) atlikti gaisro aptikimo ir signalizavimo sistemos techninę priežiūrą ir bandymus, o jų rezultatus įforminti raštu.

45. Sistemos techninė priežiūra ir bandymai turi būti atliekami ne rečiau kaip kartą per metus, vadovaujantis gamintojo pateikta technine informacija.

46. Patalpose turi būti pakabinti užrašai (ženklai), nurodantys gesintuvų laikymo vietą. Gesintuvų laikymo vietą nurodantys užrašai turi būti gerai matomi, įrengti 2–2,5 m aukštyje nuo grindų ar žemės paviršiaus.

47. Pasibaigus gesintuvo garantiniam laikui, turi būti atliekama jo techninė priežiūra.

48. Gesintuvai turi būti:

48.1. laikomi lengvai prieinamose ir matomose vietose, ne arčiau kaip per 1 m nuo šildymo prietaisų;

48.2. kabinami ne aukščiau kaip 1,5 m nuo grindų iki gesintuvo apačios ir taip, kad atidarytos patalpos durys netrukdytų jų paimti;

48.3. statomi ant grindų, laikomi specialiose spintelėse, dėžėse ar stovuose;

48.4. laikomi taip, kad būtų matyti užrašai.

49. Gesintuvų paleidimo įtaisai turi būti užplombuoti.

50. Darbuotojai turi žinoti kaip naudotis ugnies gesintuvu.

51. Draudžiama pirmines gaisro gesinimo priemones ir inventorių naudoti ne pagal paskirtį.

52. Gesintuvai yra viena iš pagrindinių pirminių gaisro gesinimo priemonių. Populiariausi yra miltelių ir angliarūgštės.

53. Gesintuvo galiojimo laikas yra ribotas. Milteliai per keletą metų sugula – juos reikia periodiškai persijoti. Dėl nesandarių vožtuvų angliarūgštės gesintuve dujų kiekis gali sumažėti.

54. Patikrą reikia atlikti pagal gesintuvo gamintojo nustatytus terminus, tačiau ne rečiau, kaip kas vieneri metai. Paprastai ant tvarkingo gesintuvo būna specialus lipdukas su nurodyta kito

patikrinimo data (1 pav.);

1 pav. Lipdukas, žymintis gesintuvo kito patikrinimo datą

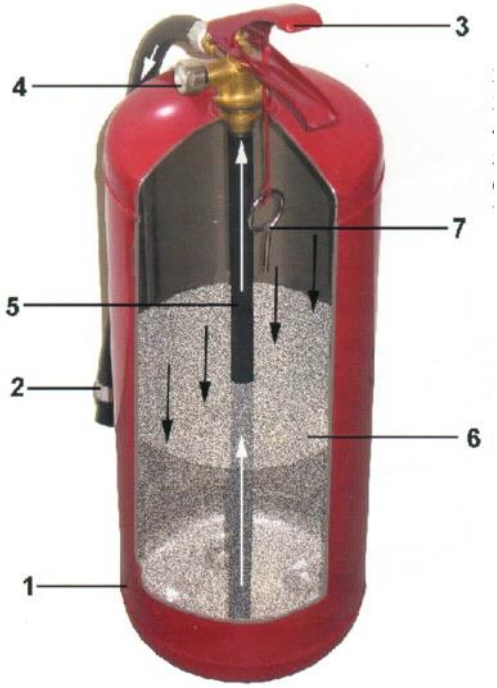
55. Prieš naudojant gesintuvą, reikia susipažinti su gesintuvo naudojimo instrukcija, kuri priklijuota ant gesintuvo korpuso. Joje piešinėliais parodyta, kokius gaisrus galima gesinti ir kaip paleisti gesintuvą.

56. Miltelių gesintuvai:

56.1. gesintuvai gali būti pripildyti ABC, BC ir D rūšies miltelių. Nuo miltelių rūšies priklauso, kokios klasės gaisrus galima gesinti. Tai populiariausi gesintuvai, pasižymintys universalumu ir efektyvumu. Užpilde nėra vandens, todėl gesintuvą galima laikyti ir neigiamoje temperatūroje. Milteliai negadina daiktų ir juos nesunku nuvalyti. Miltelių gesintuvais leidžiama gesinti iki 1000 V veikiančius elektros įrenginius;

56.2. miltelių gesintuvo sandara ir veikimo principas pavaizduotas 2 pav.:

Ištraukus apsauginį kaištį (7) ir paspaudus rankenėlę (3), gesinamoji medžiaga (6), veikiama suslėgtų dujų, sifoniniu vamzdeliu (5) kyla į viršų ir per uždaromąjį vožtuvą patenka į išpurškimo žarnelę (2). Iš žarnelės pro difuzorių gesinamoji medžiaga purškiama į gaisro židinį.

1 - metalinis korpusas,

2 - išpurškimo žarnelė,

3 - paleidimo rankenėlė,

4 - manometras (gali jo nebūti),

5 - sifoninis vamzdelis,

6 - gesinamoji medžiaga,

7 - apsauginis kaištis.

2 pav. Gesintuvo sandara

56.3. Miltelinių gesintuvų veikimo nuotolis ir trukmė:

- 2 kg. Nuotolis 2–4 m, veikimo laikas 7–9 sek.;
- 6 kg. Nuotolis 4–6 m, veikimo laikas 10–13 sek.;
- 9 kg. Nuotolis 5–8 m, veikimo laikas 13–16 sek.

VI. DARBUOTOJŲ VEIKSMAI KILUS GAISRUI

57. Asmuo, pastebėjęs gaisrą, privalo:

57.1. nedelsdamas apie gaisrą pranešti ugniagesiams Bendruoju pagalbos telefonu 112;

57.2. skambindamas pranešti tikslų adresą, pasakyti kas dega, kur dega ir savo pavardę;

57.3. pranešti padalinio vadovui arba grupės vadovui, arba Įmonės direktoriaus paskirtam atsakingam asmeniui;

57.4. jeigu nėra grėsmės gyvybei ir sveikatai, gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis;

57.5. esant pavojui gyvybei ir sveikatai, evakuotis iš patalpų bei apie evakuaciją pranešti aplinkiniams asmenims;

57.6. atvykus Valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai, padalinio vadovui arba grupės vadovui, arba Įmonės direktoriaus paskirtam atsakingam asmeniui, juos informuoti apie situaciją ir suteikti reikalingą informaciją bei toliau vykdyti gaisro gesinimo vadovo nurodymus.

58. Padalinio arba grupės vadovas, arba Įmonės direktoriaus paskirtas atsakingas asmuo, atvykęs į gaisro vietą, privalo:

58.1. įsitikinti ar iškviesti ugniagesiai;

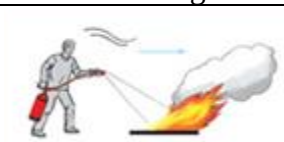
58.2. vadovauti žmonių evakavimui ir gaisro gesinimui iki atvyks ugniagesiai;

58.3. skirti asmenį gerai žinantį privažiavimo kelius, kuris pasitiks ugniagesius, suteiks informaciją apie gaisro židinį nurodys pavojingiausias vietas;

58.4. esant reikalui, išjungti elektros įrenginius, vėdinimo sistemas;

58.5. organizuoti materialinių vertybių evakavimą iš gaisro zonos.

59. Gesinant elektros įrenginį, būtina išjungti įtampą degančiame ir šalia esančiame įrenginyje. Jeigu to padaryti negalima, leidžiama iki 1000 V veikiančius elektros įrenginius gesinti angliarūgštės ir miltelių gesintuvais. Kad gesintojas nenukentėtų nuo elektros srovės, būtina laikytis saugaus atstumo (1 metras).

Ugnies gesinimas atliekamas pavėjui		**Ugnies gesinimas nuo sienų atliekamas nuo apačios į viršų**	
Teisingai	Neteisingai	Teisingai	Neteisingai
			
Ugnies gesinimas ant lygių paviršių atliekamas nuo arčiausios pusės		**Esant keliems gesintuvams, jie naudojami vienu metu**	
			

3 pav. Teisingas gesintuvo naudojimas

VII. PATALPŲ UŽDARYMO TVARKA BAIGUS DARBĄ

60. Baigęs darbą, darbuotojas uždarydamas savo darbo patalpą, privalo patikrinti:

60.1. ar nesijaučia patalpose dujų, degėsių ir kitų nebūdingų specifinių kvapų;

60.2. ar išjungti, kurie pasibaigus darbui turi būti išjungiami, elektros įrenginiai, apšvietimas;

60.3. ar uždaryti langai ir durys.

61. Asmuo, patikrinęs patalpas ir radęs trūkumus, pagal galimybes pašalina juos pats, jei savarankiškai pašalinti trūkumų negali – praneša padalinio vadovui arba grupės vadovui, arba Įmonės direktoriaus paskirtam atsakingam asmeniui.